

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

≡≡≡ Izpitna pola 1 ≡≡≡

Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope

Petek, 29. avgust 2014 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 27 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani (1–12), od tega 1 prazno.

Barvna priloga ima 4 strani (13–16).

Obča

1. Med naštetimi pojmi obkrožite dva zunanja preoblikovalna procesa, ki vplivata na oblikovanost reliefa.

sončno sevanje

veter

preperevanje

akumulacija

voda

gravitacija

(2 točki)

2. Napišite zunanjo silo, ki je vplivala na nastanek melišča, in vrsto kamnin po nastanku, iz katerih je melišče.

Zunanja sila: _____

Vrsta kamnin: _____

(2 točki)

3. Pozorno si oglejte reliefno obliko, ki je na sliki 1 v barvni prilogi označena s puščico, in obkrožite DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je napačna.

DA NE Na nastanek reliefne oblike je odločilno vplivala erozija.

DA NE Reliefna oblika je nastala zaradi upočasnitve rečnega toka.

DA NE Takšne reliefne oblike so predvsem iz grušča.

(2 točki)

4. Z enim od zunanjih preoblikovalnih procesov pojasnite nastanek reliefne oblike, ki je na sliki 2 v barvni prilogi.

(2 točki)

5. Z opisom vzroka in posledice pojasnite dve možnosti za gospodarski razvoj pokrajin, katerih značilnosti prikazuje slika 2 v barvni prilogi.

1 _____

2 _____

(2 točki)

Svet 1

6. Imenujte morje in reko, ki sta na sliki 3 v barvni prilogi označena s črkama A in B.

A (morje): _____

B (reka): _____

(2 točki)

7. K trditvam o značilnostih jezer, ki so na sliki 3 v barvni prilogi označena s črko C, napišite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

_____ Glede na nastanek spadajo med tektonska jezera.

_____ So jezera brez pretoka in se oskrbujejo samo s padavinsko vodo.

_____ Nastala so na območju nekdanje celinske poledenitve.

_____ So pomembna prometna pot v osrčju celine.

(2 točki)

8. Opišite tri različne naravne vzroke za redko poselitev pokrajine ob rekah Amazonka in Kongo.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki)

9. Napišite slovensko ime azijske reke Huang He in pojasnite, zakaj je ob visoki vodi v spodnjem toku te reke velika nevarnost poplav.

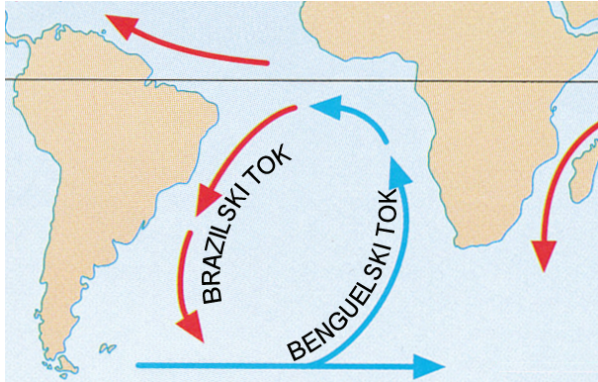
Ime reke: _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

10. Pomagajte si s sliko 1 in pojasnite vpliv Brazilskega toka na podnebne značilnosti obalnega pasu Brazilije, če bi imel nasprotno smer gibanja.

Slika 1

(Prirejeno po: Waugh, D., 1995: Geography An Integrated Approach, str. 194. Thomas Nelson)

(2 točki)

Svet 2

11. Med naštetimi državami obkrožite tri, ki spadajo k tako imenovanim malim azijskim tigrom.

Kuvajt

Singapur

Indija

Južna Koreja

Kenija

Tajvan

(2 točki)

12. Na sliki 4 v barvni prilogi so označena stara in nova industrijska območja v Združenih državah Amerike. Katera od omenjenih območij so v legendi označena s črko A? Napišite dva različna razmestitvena dejavnika za nastanek industrijskega pasu, ki je na sliki 4 v barvni prilogi omejen z rdečo črto.

A _____

Razmestitveni dejavnik:

1 _____

2 _____

(2 točki)

13. K trditvam o industriji Avstralije napišite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

_____ Avstralska industrija proizvaja večinoma izdelke za izvoz na tuje trge.

_____ Industrijsko najbolj razvit je sever Avstralije.

_____ Po sestavi izvoza je Avstralija bolj podobna afriškim kakor poindustrijskim državam.

(2 točki)

14. Pomagajte si s sliko 5 v barvni prilogi in imenujte regijo v Braziliji, ki je industrijsko najbolj razvita. Opišite vzrok, ki je razen številnih delovnih mest v industriji še vplival na priseljevanje v to regijo.

Regija: _____

Opis: _____

(2 točki)

M 1 4 2 5 0 1 2 1 0 7

15. Pojasnite dva vzroka za izredno hitro gospodarsko rast Kitajske v zadnjem desetletju.

1 _____

2 _____

(2 točki)

Evropa 1

16. Med naštetimi skupinami naravnega rastlinstva obkrožite tisto, ki je značilna za Severno Evropo.

mediteransko rastlinstvo

stepsko rastlinstvo

savansko rastlinstvo

tundrsko rastlinstvo

(1 točka)

17. Navedite evropsko državo, v kateri je večji del površja poraščen s tajgo.

(1 točka)

18. Opišite dve prilagoditvi mediteranskega rastlinstva na podnebje in navedite tip prsti, ki ga to rastlinstvo porašča.

Opis:

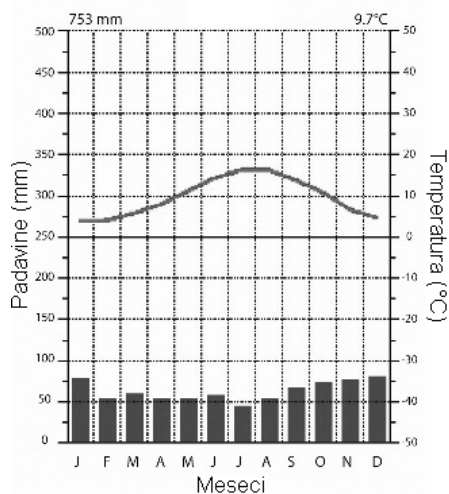
1 _____

2 _____

Tip prsti: _____

(2 točki)

19. Slika 2 prikazuje podnebne značilnosti dela Evrope. Napišite ustrezen tip podnebja in naravnega rastlinstva, ki uspeva v takih podnebnih razmerah.

Slika 2

(Vir: http://www.gis.si/egw/GSS_T05_P07. Pridobljeno: 10. 12. 2012.)

Tip podnebja: _____

Tip naravnega rastlinstva: _____

(2 točki)

20. Opišite tri vzroke za krčenje gozdov v Evropi.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki)

21. Pojasnite dva vpliva človeka na spreminjanje alpske pokrajine.

1 _____

2 _____

(2 točki)

Evropa 2

22. Imenujte jezikovni skupini v Evropi, ki sta v legendi na sliki 6 v barvni prilogi označeni s črkama A in B.

A _____

B _____

(2 točki)

23. Na sliki 6 v barvni prilogi sta s številčkama 1 in 2 označeni območji narodnostnih manjšin v Španiji in Makedoniji. K vsaki trditvi napišite številko območja, za katero velja.

_____ Značilen je visok naravni prirastek.

_____ Samostojnost je z orožjem poskušala doseči teroristična organizacija ETA.

_____ Zaradi zapostavljenosti so imeli težnje po združitvi z matično državo.

_____ Prevladuje prebivalstvo muslimanske veroizpovedi.

(2 točki)

24. Obkrožite črko grafikona, ki na sliki 7 v barvni prilogi prikazuje narodnostno sestavo Litve.

A

B

C

(1 točka)

25. Opišite vpliv rusifikacije na narodnostno sestavo prebivalstva pribaltskih držav.

(1 točka)

26. Napišite vzrok za pestro narodnostno sestavo prebivalstva v državah Jugovzhodne Evrope in opišite negativno posledico takšne sestave.

Vzrok: _____

Opis: _____

(2 točki)

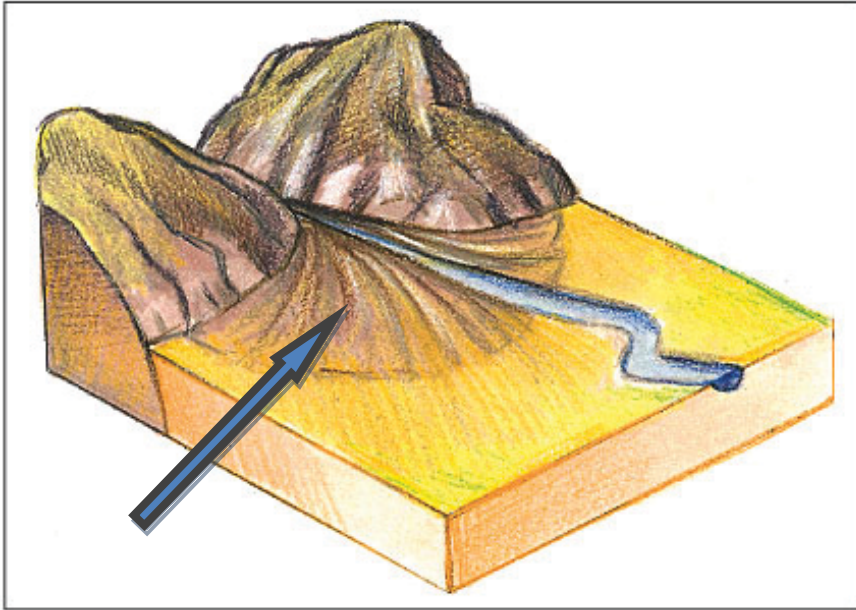
27. Pri posamezni trditvi obkrožite DA, če je pravilna, in NE, če je napačna.

Večinska verska skupnost na Severnem Irskem je protestantske, manjšinska pa katoliške veroizpovedi.	DA	NE
Potomcem keltskih staroselcev na Severnem Irskem pravijo unionisti zaradi privrženosti britanski uniji.	DA	NE
V Belgiji prevladujeta dve narodnostno-jezikovni skupini.	DA	NE
V Franciji je uradni jezik francoščina.	DA	NE

(2 točki)

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)*Slika 1*

(Vir: <http://www.modrijan.si/Solski-program/Solski-program/Gradiva-za-ucitelje/Srednja-sola/geografija/Slikovno-gradivo-iz-ucbenikov-za-geografijo-v-gimnaziji-1.-letnik>. Pridobljeno: 10. 12. 2012.)

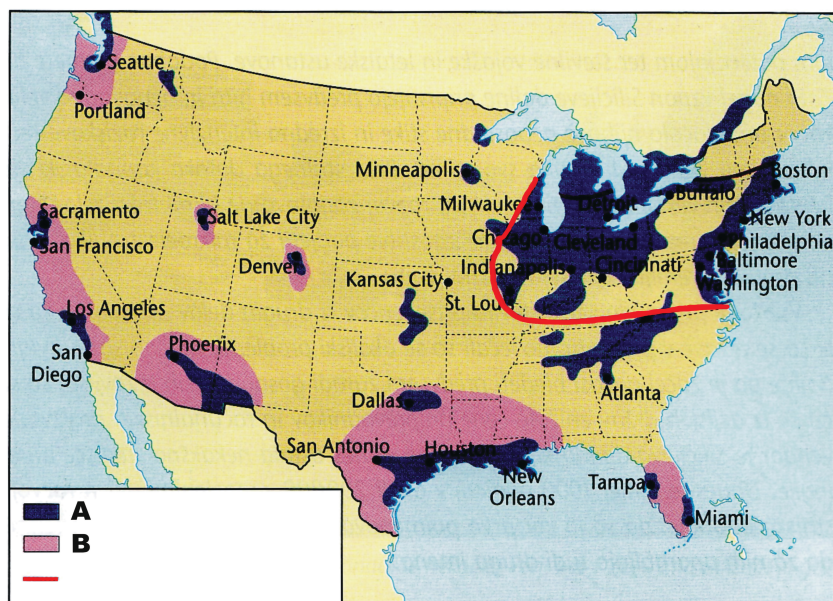
Slika 2

(Vir: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/11/Fingerklippe_01.jpg. Pridobljeno: 10. 12. 2012.)

Slika 3

(Prirejeno po: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/49/North_America_laea_relief_location_map.jpg.
Pridobljeno: 10. 12. 2012.)

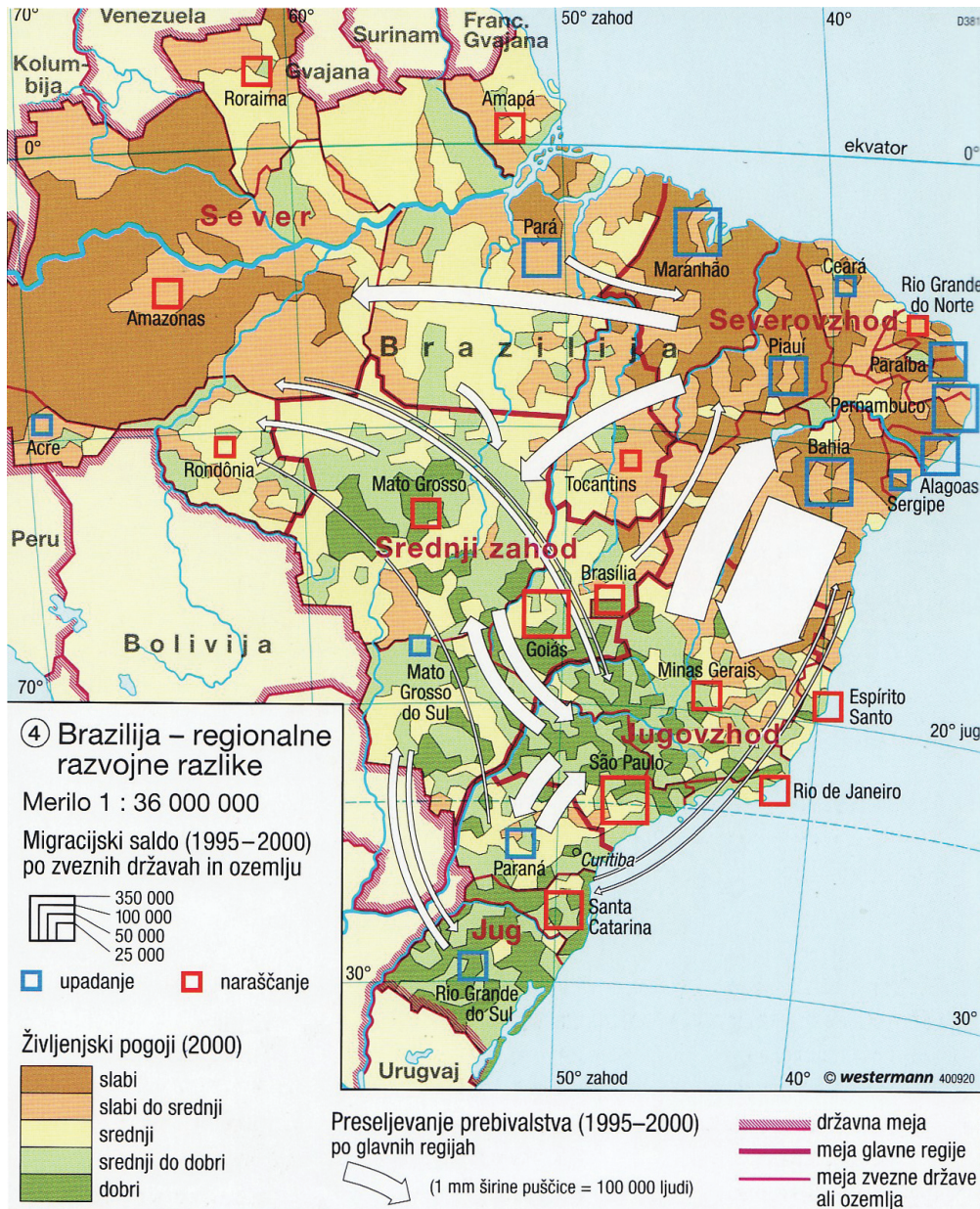

Slika 4

(Prirejeno po: Senegačnik, J., 2010: Svet: geografija za 2. letnik gimnazij, str. 113. Modrijan. Ljubljana)

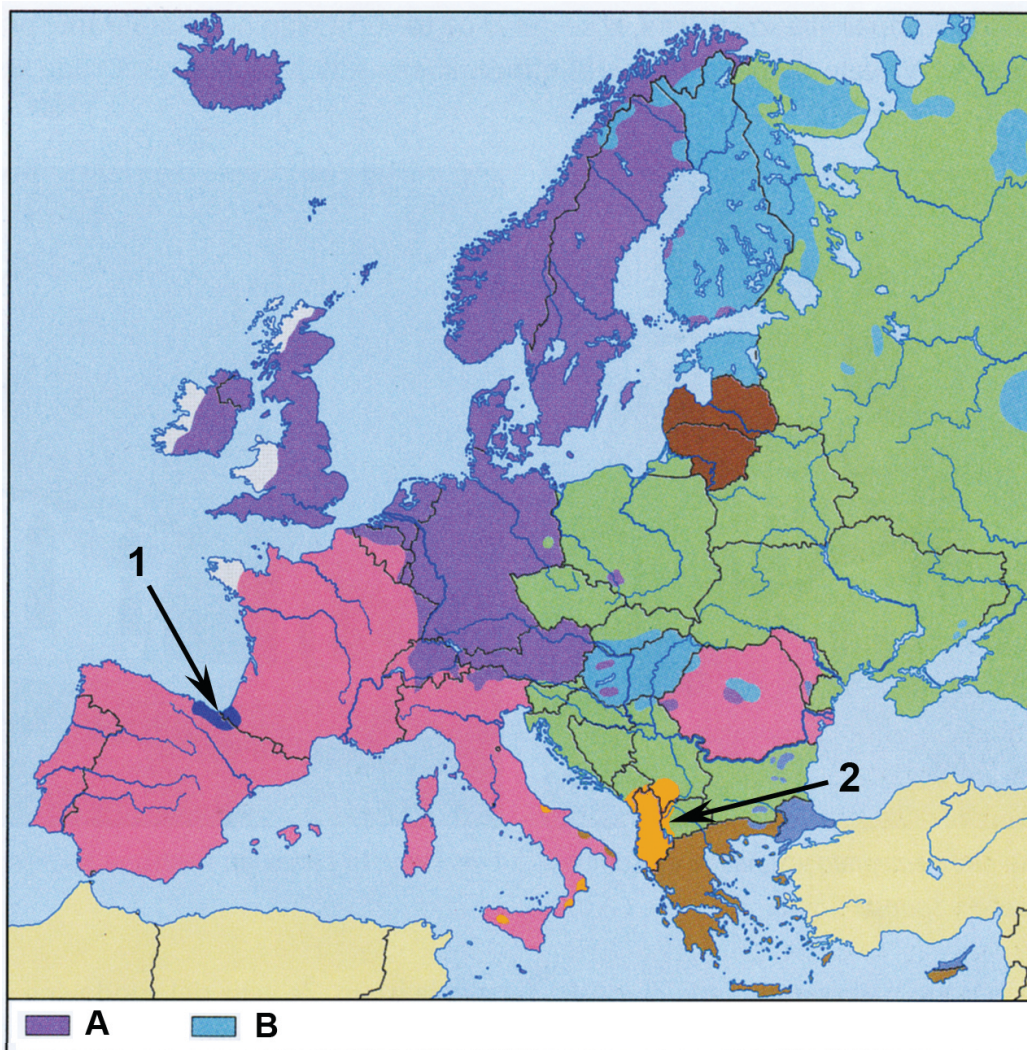

V sivo polje ne pišite.

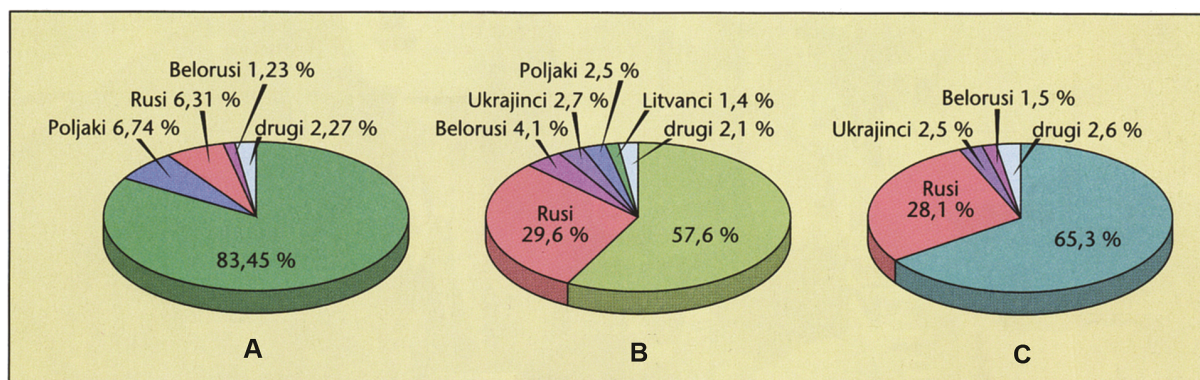
Slika 5

(Vir: Atlas sveta za osnovne in srednje šole, str. 154. Mladinska knjiga. Ljubljana, 2010)

Slika 6: Jezikovna karta Evropa

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in ostali, 2008 : Evropa, geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, str. 21. Modrijan. Ljubljana)

Slika 7: Narodna sestava pribaltskih držav leta 2000

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in ostali, 2008 : Evropa, geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, str. 105. Modrijan. Ljubljana)